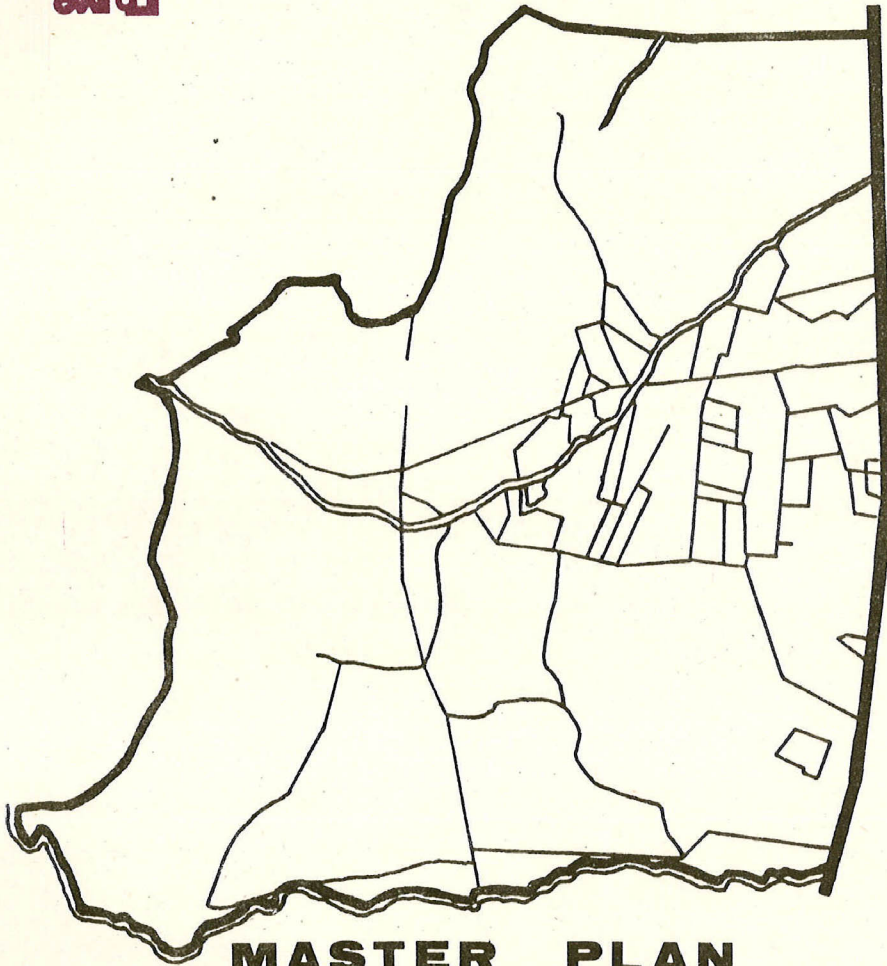

แผนประธาน

โครงการวิจัยและพัฒนา

ชุมชนปฏิรูปที่ดินคลองม่วง จ.สระบุรี

**RESEARCH AND DEVELOPMENT FOR
KHLONG MUANG LAND REFORM AREA
(SARABURI)**

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

2526

711.1

สบ

จ.3

โครงการวิจัยและพัฒนา

ชุมชนปฏิรูปที่ดินคลองม่วง จ. สระบุรี

**RESEARCH AND DEVELOPMENT FOR
KHLONG MUANG LAND REFORM AREA
(SARABURI)**

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๒
ข้อมูลทั่วไป	๔
สภาพทางสังคม	๘
สภาพทางเศรษฐกิจ	๑๐
ปัญหาของโครงการ	๑๓
หลักการและเหตุผล	๑๔
แนวทางการพัฒนา	๑๕
แผนการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ	๑๕
แผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๘
แผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์การเกษตร	๑๘
แผนการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน	๒๑
แผนปฏิบัติงานและขอขอบเขตความรับผิดชอบ	๒๒
รายละเอียดโครงการย่อย	๒๔
โครงการย่อยที่ ๑: การพัฒนาที่ดินและผลผลิตทางการเกษตร	๒๔
โครงการย่อยที่ ๒: การพัฒนาอาชีพ	๒๘
โครงการย่อยที่ ๓: การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก	๓๓
โครงการย่อยที่ ๔: การพัฒนาการตั้งถิ่นฐาน อเนกมัย และสาธารณูปโภคพื้นฐาน	๓๔
แผนการดำเนินงาน	๓๗
คณะผู้ดำเนินงาน	๓๘

คำนำ

แผนประธาน (master plan) ฉบับนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในการ
 กำหนดการวิจัยและพัฒนาชุมชนปฏิรูปที่ดินตามโครงการวิจัยและพัฒนาชุมชนปฏิรูปที่ดินคลองม่วง
 จังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นโครงการที่รวมดำเนินการโดยองค์การต่าง ๆ อย่างน้อย ๕ องค์การคือ สำนักงาน
 การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ส่วนราชการจังหวัดสระบุรีโดยผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี
 ธนาคารกรุงเทพจำกัด มูลนิธิสวิตา และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.)

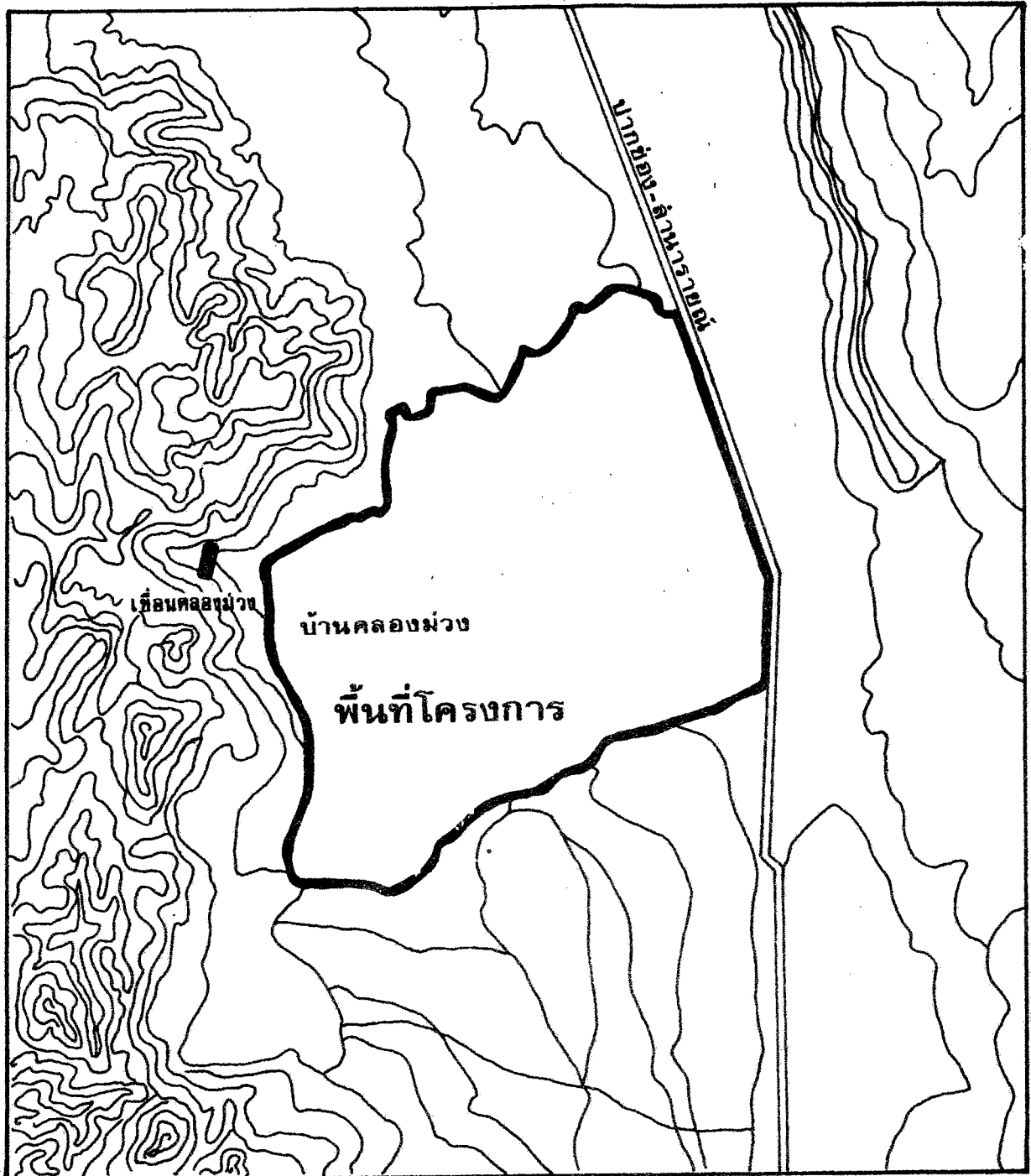
โดยส่วนที่เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของ วท. ในการร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น
 อื่นนั้น จะดำเนินไปภายใต้บันทึกข้อตกลงร่วมระหว่าง วท. กับหน่วยงานนั้นเป็นแต่ละกรณีไป

คณะกรรมการวิจัยและพัฒนาชุมชนปฏิรูปที่ดินคลองม่วง จังหวัดสระบุรี ได้จัดทำแผน
 ประธานเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์ต่อไป.

คณะผู้ดำเนินงาน

กันยายน ๒๕๒๒

โครงการวิจัยและพัฒนาชุมชนปฏิรูปที่ดินคลองม่วง จ. สระบุรี

๑. ขอมลทั่วไป

๑.๑ ความเป็นมา ค่าย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งให้อำนาจหน้าที่แก่ ส.ป.ก. ในอันที่จะดำเนินการปฏิรูปและจัดหาที่ดินทำกินให้แก่ราษฎร รวมตลอดจนถึงการพัฒนาอาชีพและอื่น ๆ ตามที่พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้กำหนดไว้ ได้ร่วมกับสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) ซึ่งมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน ในการพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดินบ้านคลองม่วงเหนือ ตำบลลำพญากลาง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ตามข้อโครงการวิจัยของ วท. ว่า "โครงการวิจัยและพัฒนาชุมชนปฏิรูปที่ดินคลองม่วง จังหวัดสระบุรี" โดยมีความมุ่งหมายของโครงการดังต่อไปนี้

๑.๑.๑ เพื่อที่จะให้การปฏิรูปที่ดินได้สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความยากจนและเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในเขตชนบท ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (๒๕๒๕-๒๕๒๙) โดยที่การปฏิรูปที่ดินจะไม่จำกัดเฉพาะงานด้านการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินเท่านั้น แต่จะดำเนินการรวมถึงการพัฒนาการเกษตร การพัฒนาองค์กรเกษตรกร การพัฒนาการบริการขั้นพื้นฐาน การบริการสังคม และรวมถึงการสร้างโอกาสการมีงานทำให้แก่เกษตรกรและประชาชนในเขตปฏิรูปที่ดินอีกด้วย

๑.๑.๒ ในฐานะที่ วท. เป็นหน่วยงานที่มีลักษณะเป็นสถาบันสหศาสตร์ (multi-disciplinary) ที่มีความพร้อมและคล่องตัวสูงในด้านการวิจัยประยุกต์ และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของ วท. ในอันที่จะมุ่งมั่นทำการวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชากรโดยมุ่งเน้นท้องถิ่นชนบทเป็นสำคัญ ทั้งนี้ให้ความสัมพันธ์กับการวิจัยเพื่อปรับปรุงขบวนการผลิตให้เกิดผลในทางเพิ่มผลผลิตทั้งในด้านการใช้วัตถุดิบและเทคนิคการผลิตอันจะอาศัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นพื้นฐานสำคัญ และมุ่งกระจายและเผยแพร่ เทคนิคการผลิตดังกล่าวออกไปสู่ชนบท

๑.๑.๓ เพื่อแสวงหาความร่วมมือจากสถาบันต่าง ๆ ที่มีความพร้อมและมีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการพัฒนาอาชีพ รายได้ ตลอดจนการดำรงชีวิตในด้านอื่นของประชาชนในชนบท โดยไม่จำกัดว่าจะเป็นสถาบันของรัฐหรือเอกชน ทั้งนี้เพื่อกำหนดขึ้นเป็นรูปแบบของการร่วมมือของรัฐและเอกชนในการพัฒนาชนบท และรูปแบบดังกล่าวจะใช้เป็นแบบอย่างที่สำคัญในการพัฒนาชนบทในพื้นที่อื่นของประเทศต่อไป

๑.๒ พื้นที่โครงการ (project area) พื้นที่โครงการประกอบด้วยพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๖,๐๐๐ ไร่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๓ บ้านคลองม่วงเหนือ ตำบลลำพญากลาง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	จกบ้านเขาฉนาง
ทิศใต้	จกคลองสายขนวน เขตอำเภอลำปางของ จังหวัดนครราชสีมา
ทิศตะวันออก	จกถนนสายปากของ-ลำน้ำรายณ์
ทิศตะวันตก	จกเขตกป่าสงวนแห่งชาติ

๑.๓ ลักษณะภูมิประเทศ บริเวณพื้นที่โครงการเป็นพื้นที่ราบในระหว่างหุบเขา อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางระหว่าง ๓๐๐-๓๕๐ เมตร ที่ราบนี้จะลาดต่ำจากทางทิศตะวันตกและทิศตะวันออก ซึ่งเป็นเชิงเขาเข้าหากัน บริเวณพื้นที่มีคลอง ๒ คลอง คือ คลองม่วง และคลองสายขนวน และพื้นที่ของโครงการถูกครอบครองเพื่อใช้ประกอบการเกษตรเต็มพื้นที่ยกเว้นบริเวณที่เป็นภูเขาและบริเวณพื้นที่ที่เป็นคิงลูกรังซึ่งมีอยู่เล็กน้อย

๑.๔ สภาพภูมิอากาศ ตามระบบของ Koppen ภูมิอากาศของพื้นที่โครงการปฏิรูปที่คิงคลองม่วงจัดอยู่ในประเภท AW หรือเรียกว่า savana หมายถึงบริเวณช่วงฝนตกสลับกับช่วงที่แห้งแล้ง ฝนที่ตกในบริเวณนี้เกิดจากอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งฝนจะเริ่มตกชุกในเดือนพฤษภาคม

๑.๔.๑ ปริมาณน้ำฝน เนื่องจากบริเวณพื้นที่โครงการยังไม่มีสถิติน้ำฝน จึงใช้ปริมาณน้ำฝนของสถานีเข้บม่วงซึ่งอยู่บริเวณใกล้เคียงและมีสภาพคล้ายคลึงกันแทน ปรากฏว่าปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งปีประมาณ ๑,๐๖๕ มม. โดยฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนจนถึงเดือนตุลาคม รวมเป็นระยะเวลา ๗ เดือน และสามารถแบ่งช่วงฝนตกชุกออกเป็น ๒ ช่วง คือ ช่วงแรกระหว่างเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม ช่วงที่สองระหว่างเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม โดยมีปริมาณฝนตกประมาณ ๒๒๒.๘ และ ๑๖๕.๒ มม. ตามลำดับ

๑.๔.๒ อุณหภูมิ ค่าเฉลี่ยสูงสุดของอุณหภูมิเท่ากับ ๓๑.๑ องศาเซลเซียส และค่าเฉลี่ยต่ำสุดของอุณหภูมิเท่ากับ ๑๘.๕ องศาเซลเซียส

๑.๕ แหล่งน้ำ

๑.๕.๑ แหล่งน้ำบนผิวดิน ทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตกของพื้นที่โครงการเป็นป่าเขาสูงชันบริเวณนี้จึงเป็นแหล่งต้นกำเนิดของคลองหลายสายที่ไหลผ่านพื้นที่โครงการ คลองที่สำคัญได้แก่

(๑) คลองม่วง เป็นคลองที่มีความยาวประมาณ ๕ กม. เกิดจากเทือกเขาบริเวณทิศตะวันตกไหลผ่านหมู่บ้านหมู่ที่ ๓ บ้านคลองม่วงเหนือไปทางทิศตะวันตกไปรวมกับคลองสายขนวน คลองม่วงมีลักษณะเป็นคลองที่ไม่ใหญ่มากนัก ในฤดูแล้งปริมาณน้ำจึงน้อย

(๒) คลองสายขนวน อยู่ในแนวเขตก้านใต้ของพื้นที่ มีความยาวประมาณ ๕.๘ กม. ไหลจากเทือกเขาทางทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออกไปรวมกับคลองม่วง

คลองม่วงและคลองสายขนวนรวมตัวกันเป็นคลองลำพญากลาง และไหลเลียบเชิงเขาทางคานทิศตะวันออกโดยไหลจากทางทิศใต้ไปทางทิศเหนือ

นำจากคลองแห่งนี้ในปัจจุบันนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรได้น้อย ถ้ามีการ
จัดระบบชลประทานที่ดีจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรตลอดจนการอุปโภคบริโภคได้
มากขึ้น

๑.๕.๒ แหล่งน้ำใต้ดิน ระดับน้ำใต้ดินในช่วงฤดูฝนจะมีความลึกประมาณ ๑.๕-
๓.๐ ม. ส่วนในฤดูแล้งจะมีความลึกประมาณ ๓.๑-๖.๐ ม.

๒. สภาพทางสังคม

๒.๑ จำนวนราษฎรและการตั้งถิ่นฐาน ราษฎรตั้งบ้านเรือนกระจุกกระจายตามพื้นที่เกษตรกรรมของตน ขนาดของประชากรในพื้นที่โครงการมีทั้งสิ้นประมาณ ๒๐๐ คน ๑๒๐ ครอบครัว โดยจำนวนประชากรทั้งหมดกระจายอยู่ทั่วไปเป็น ๕ กลุ่มใหญ่ในพื้นที่ที่ตราส่วนระหว่างจำนวนประชากรกับพื้นที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ กล่าวคือประชากร ๑ คนต่อพื้นที่ ๑๑.๗๒ ไร่ โครงสร้างของอายุประกอบด้วยประชากรชวอายุ ๑๕-๒๔ ปีมี ๕๕.๐๖% ของจำนวนประชากรทั้งหมด ประชากรที่อยู่ในวัย ๐-๑๔ ปีมีอยู่ ๓๗.๕๐% และวัยชรา มีอยู่ ๓.๓๕%

สำหรับการอพยพย้ายถิ่นฐานมีจำนวนสูงในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ และ พ.ศ. ๒๕๒๕ ทั้งนี้เพราะการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเป็นปัจจัยดึงดูดให้ราษฎรอพยพเข้ามาเพื่อขอรับสิทธิในการถือครองที่ดิน อย่างไรก็ตามในปัจจุบันการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาตั้งหลักแหล่งได้ยุติลงเนื่องจากพื้นที่โครงการมีผู้จับจองไว้หมดแล้ว

๒.๒ การคมนาคม พื้นที่โครงการอยู่ห่างจากจังหวัดสระบุรีไปทางทิศตะวันออกประมาณ ๗๐ กม. ตั้งอยู่บนเส้นทางสายปากช่อง-ลำน้ำราชมัย ซึ่งเป็นถนนเลียบเขตโครงการทางคานเหนือ อยู่ห่างจากอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ประมาณ ๒๐ กม. สภาพถนนเป็นลูกรังสามารถใช้ในการคมนาคมได้ตลอดปี สำหรับการคมนาคมในพื้นที่โครงการเป็นถนนดินสายเคี้ยววนกลางพื้นที่โครงการและสิ้นสุดที่เชิงเขา ในฤดูฝนการคมนาคมไม่สะดวกอาจต้องใช้วิธีเดินเท้า

๒.๓ การศึกษา อานามัย และศาสนา

๒.๓.๑ การศึกษา ในพื้นที่โครงการมีโรงเรียนระดับประถมศึกษาภาคบังคับจำนวน ๑ โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านคลองม่วงเหนือ ส่วนโรงเรียนบริเวณใกล้เคียงพื้นที่โครงการมี

๒ โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านเขาฆางและโรงเรียนบ้านคลองลึก สำหรับโรงเรียนบ้านคลองม่วง
เหนือซึ่งเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่โครงการนี้มีพื้นที่ประมาณ ๓๐ ไร่ ประกอบด้วยครู ๕ คน
นักเรียนรวมทั้งสิ้น ๑๕๓ คน โดยเปิดสอนถึงระดับการศึกษาภาคบังคับถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

๒.๓.๒ การอนามัย ในพื้นที่โครงการยังไม่มีสถานบริการกานอนามัยของรัฐ แต่มี
อยู่ในบริเวณใกล้เคียงคือที่บ้านหมอน้อยและบ้านหนองโป่ง แต่ราษฎรในหมู่บ้านคลองม่วงเหนือมักจะไม่ใช้
บริการสาธารณสุขของทั้งสองแห่งมากนักเพราะทางไกลและการคมนาคมไม่สะดวก ราษฎรส่วนมาก
จะใช้บริการด้านสาธารณสุขจากโรงพยาบาลปากช่อง ในทุก ๆ ๓ เดือน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะเข้าไป
ฉีดวัคซีนที่ภายในหมู่บ้านและจ่ายยาป้องกันมาเลเรียให้แก่ชาวบ้าน

๒.๓.๓ การศาสนา ในพื้นที่โครงการมีวัดอยู่ ๑ แห่งคือ วัดบ้านคลองม่วงเหนือ
ตั้งอยู่ในบริเวณหมู่บ้านคลองม่วงเหนือ

๓. สภาพทางเศรษฐกิจ

ราษฎรในหมู่บ้านคลองม่วงเหนือเกือบทั้งหมดปลูกข้าวโพดเป็นอาชีพหลัก มีผู้ประกอบการอาชีพค้าขายการเลี้ยงโคนมจำนวน ๒ ราย นอกจากนั้นมีการเลี้ยงโคเนื้อ โคพันธุ์พื้นเมือง ปลูกแคโรท ฟริก มะเขือ และสับกระถินพื้นบ้านเพื่อขายให้กับพ่อค้าท้องถิ่นนำไปทำอาหารสัตว์ การประกอบอาชีพเกษตรกรรมนั้นกระทำกันในแบบดั้งเดิม ยกเว้นการเตรียมดินที่นิยมใช้เครื่องทุ่นแรง สำหรับการเลือกพันธุ์พืช การดูแลและบำรุงรักษา ตลอดจนการอนุรักษ์ความอุดมสมบูรณ์ของดินซึ่งมีความลาดเทเป็นอย่างมากยังไม่มี การปฏิบัติกันมากนัก

๓.๑ ผลผลิตและพื้นที่เพาะปลูก

๓.๑.๑ กลีกรวม การผลิตในภาคเกษตรกรรมสาขาพืชแสดงไว้ในตารางที่ ๑ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญคือพืชไร่ ไค้แก ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง ถั่วต่าง ๆ และละหุ่ง ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกรวมกันประมาณ ๔,๕๖๑ ไร่ หรือประมาณร้อยละ ๒๘.๓๘ ในจำนวนนี้เป็นพื้นที่เพาะปลูกข้าวโพด อ้อย ถั่วต่าง ๆ พืชผักและผลไม้อื่น ๆ

๓.๑.๒ ปศุสัตว์ โคนมเป็นปศุสัตว์ชนิดเดียวที่เลี้ยงเพื่อผลิตเชิงพาณิชย์ ในปัจจุบันนี้มีอยู่ ๒ ราย ในบริเวณพื้นที่โครงการซึ่งมีพื้นที่ปลูกหญ้ารวมกันประมาณ ๓๑๐ ไร่ ประกอบด้วยโคทั้งหมดประมาณ ๑๒๐ ตัว

ตารางที่ ๑. ผลผลิตและพื้นที่เพาะปลูก

	พื้นที่เพาะปลูก		ผลผลิตเฉลี่ย กก./ไร่	ผลผลิตรวม	
	ไร่	%		ตัน	%
สาขาพืช	๔,๕๖๑	๘๘.๑๑		๑,๕๒๒.๘๑	๘๘.๒๔
- ฝ้าย	๒๑	๐.๔๒	๑๙๐	๓.๘๘	๐.๒๖
- ข้าวโพก	๔,๕๓๖	๘๒.๒๓	๓๐๐	๑,๓๓๒.๘๑	๘๐.๑๓
- มันสำปะหลัง	๒๑	๐.๔๐	๑,๖๘๖	๓๓.๖๔	๒.๒๑
- ถั่วต่าง ๆ	๖๘	๑.๒๙	๑๕๖	๑๐๖.๕๐	๖.๘๘
- ละหุ่ง	๓	๐.๐๖	๑๒๖	๐.๓๓	๐.๐๒
- พืชผักและผลไม้อื่น ๆ	๖๐	๑.๒๐	—	—	—
สาขาปศุสัตว์	๓๑๐	๕.๘๘	๘๑๘	๒๘๘.๓๐	๑๕.๓๕
- หนาเลี้ยงสัตว์	๓๑๐	๑๐๐	๘๑๘	๒๘๘.๓๐	๑๐๐
สาขาประมง	—	—	—	—	—
รวม	๕,๒๓๑	๑๐๐		๑,๘๐๓.๑๑	๑๐๐

ตารางที่ ๒. การเลี้ยงปลุ่สัตว์

	ฟาร์ม ก		ฟาร์ม ข		รวม	
	หน่วย	%	หน่วย	%	หน่วย	%
พื้นที่ปลูกหญ้า (ไร่)	๑๕๐	๔๘.๓๘	๑๖๐	๕๑.๖๒	๓๑๐	๑๐๐
จำนวนโคทั้งหมด (ตัว)	๕๓	๔๘.๐๑	๕๒	๕๑.๙๙	๑๐๕	๑๐๐
– โคในวัยก่อนให้นม	๓๒	๕๙.๑๙	๓๑	๕๙.๒๑	๖๓	๑๐๐
– โคกำลังให้นม	๑๘	๔๖.๑๕	๒๑	๓๕.๘๕	๓๙	๑๐๐
– โคที่พ้นวัยให้นม	–	–	–	–	–	–

ฟาร์ม ก = ฟาร์มนายหลอด กอบวิบูลย์ศิริ

ฟาร์ม ข = ฟาร์มนายแหวน ชาวศิริ

๔. ปัญหาของโครงการ

ปัญหาต่าง ๆ ในบริเวณพื้นที่โครงการมีดังนี้

๔.๑ ปัญหาค่านแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เนื่องจากในบริเวณพื้นที่โครงการยังไม่มีระบบชลประทาน ดังนั้นการเพาะปลูกจึงต้องอาศัยธรรมชาติที่ค่อนข้างฝนเพียงอย่างเดียว การพึ่งพาน้ำฝนเป็นปัจจัยที่สำคัญในการผลิตทางการเกษตร ประกอบกับการที่ราษฎรเกือบทั้งหมดประกอบอาชีพทางการเกษตรทำให้สภาพเศรษฐกิจของพื้นที่โครงการมีอัตราเสี่ยงสูง นอกจากนี้เกษตรกรยังใช้วิธีการเซตกรรมที่ล้าสมัยทำให้ผลผลิตค่อนข้างต่ำและอีกประการหนึ่งคือการปลูกพืชซ้ำซาก และส่วนใหญ่ปลูกพืชชนิดเดียวกัน ทำให้ผลผลิตรวมของทั้งพื้นที่โครงการมีมากในช่วงฤดูการผลิต ซึ่งส่งผลให้ราคาของผลผลิตต่ำ ทำให้รายได้ของเกษตรกรไม่คุ้มทุนและไม่พอเพียงต่อการยังชีพ

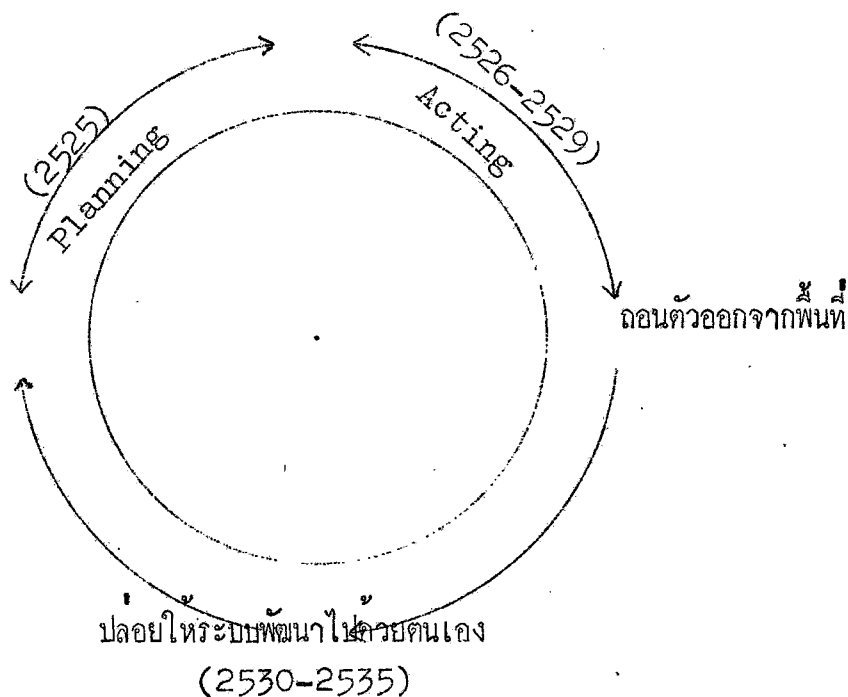
๔.๒ ปัญหาค่านการคมนาคม ถนนที่ใช้ในการติดต่อกันในบริเวณพื้นที่โครงการส่วนใหญ่มีสภาพเป็นทางเกวียนเก่า ซึ่งใช้ได้เฉพาะในฤดูแล้ง ในฤดูฝนสภาพของถนนจะชำรุดทำให้การคมนาคมติดต่อกันไม่สะดวก ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการขนส่งผลผลิตและปัจจัยการผลิต ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตและการขนส่งสูง

๔.๓ ปัญหาค่านแหล่งเงินทุนเพื่อการเกษตร เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีเงินทุนน้อยไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูกและบางปีต้องประสบกับภาวะการขาดทุนเนื่องจากฝนแล้ง จึงต้องกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ส่วนการขอกู้จากสหกรณ์หรือ ธ.ก.ส. นั้นมักกู้ได้น้อย ดังนั้นเกษตรกรส่วนใหญ่จึงต้องกู้จากนายทุนเงินกู้ซึ่งเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง ก่อให้เกิดภาวะหนี้สินผูกพันและไม่สามารถที่จะปลดปล่อยหนี้สินเหล่านั้นด้วยตนเองได้

๕. หลักการและเหตุผล

๕.๑ แผนประธานฉบับนี้จัดทำให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (๒๕๒๕-๒๕๒๙) ซึ่งเป็นแผนแม่บทของการพัฒนาชุมชนชนบท โดยจะใช้กลยุทธ์ของการพัฒนาในลักษณะประสมประสาน (integrated plan) มุ่งให้บริการขั้นพื้นฐาน จัดทำสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐาน (basic minimum need) รวมทั้งการอนามัยและสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน (primary health care) ให้แก่ชุมชนและการพัฒนาตามแผนประธานนี้ มีเจตนาที่จะกระจายผลของการพัฒนาให้แก่ชุมชนในพื้นที่อย่างทั่วถึง ไม่ให้ประโยชน์ของการพัฒนาตกอยู่แก่ชุมชนหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

๕.๒ ระยะเวลาของการพัฒนาจะตั้งจุดมุ่งหมายให้ชุมชนสามารถช่วยตนเองได้ (self-reliance) โดยระยะของการพัฒนาจะจำกัดอยู่ในระยะ ๔ ปี คือตั้งแต่ ๒๕๒๖-๒๕๒๙ หลังจากนั้นคณะทำงานจะถอนตัวออกจากพื้นที่ หน้าที่หลังจากถอนตัวออกจากพื้นที่คือการติดตามประเมินผลเป็นระยะ ๆ เท่านั้น ตามวงจรโครงการ (project cycle) ดังนี้

๖. แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาจะเป็นกรอบที่กำหนดแผนงานและโครงการที่จะนำไปปฏิบัติ (implement) ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการตามแผนพัฒนา ดังนั้น จึงอาจถือได้ว่าแนวทางการพัฒนานี้เป็นนโยบาย (policy) ของแผนการดำเนินการทั้งหมด สำหรับแนวทางการพัฒนาชุมชนปฏิรูปที่ดินคลองม่วงได้แยกออกดังนี้

๑. แผนการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
๒. แผนการใช้ประโยชน์จากที่ดินและการพัฒนาแหล่งน้ำ
๓. แผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
๔. แผนการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน

โดยมีรายละเอียดของแต่ละแผนการดังต่อไปนี้

๖.๑ แผนการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ แผนการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมุ่งที่จะเน้นให้ชุมชนทั้งในระดับสังคม (community) และระดับครอบครัว (household) สามารถช่วยเหลือตนเองได้ (self-reliance) ในด้านเศรษฐกิจเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของการดำเนินการตามแผน

เป้าหมาย ในการกำหนดเป้าหมายของการพัฒนา ได้แยกกำหนดเฉพาะของชุมชนบ้านคลองม่วงไว้ดังนี้

๑) จะเพิ่มมูลค่าของผลผลิตรวมของชุมชนขึ้นร้อยละ ๑๒ ต่อปี ในปี พ.ศ. ๒๕๒๗-๒๕๒๘ คือเพิ่มจาก ๕,๔๑๓,๖๘๓ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็น ๖,๑๕๒,๑๑๙ บาท ในปี ๒๕๒๗ และเพิ่มขึ้นเป็น ๖,๗๓๘,๓๓๓ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๒๘

๒) จะเพิ่มมูลค่าของผลผลิตรวมของชุมชนเป็นร้อยละ ๑๕ ต่อปี เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนคือปี พ.ศ. ๒๕๒๘ โดยจะเพิ่มจาก ๖,๗๓๘,๓๓๓ บาท เป็น ๗,๗๕๕,๑๒๙ บาท

กลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ จะใช้กลยุทธ์ดังต่อไปนี้

๑) ลดอัตราการเสี่ยงและความไม่แน่นอนในค่านำราคาของผลผลิตทุกชนิดที่ราษฎรผลิตขึ้น โดยการจัดหาหรือจัดตั้งระบบตลาดที่มีความแน่นอนในค่านำราคา

๒) ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนให้ราษฎรได้มีโอกาสเป็นเจ้าของในปัจจัยการผลิตที่มีผลผลิตสอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่ใดก็ตามในการจัดหาและจัดตั้งขึ้น

๓) ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ ความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีแผนใหม่ที่จะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นตลอดจนการปรับปรุงคุณภาพของผลผลิต ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่ใดก็ตามในการจัดหาและจัดตั้งขึ้น

๔) ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ให้ราษฎรมีความรู้ความเข้าใจในการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือตนเองในด้านการต่อรอง (bargaining) การจัดการธุรกิจขนาดเล็ก การสหกรณ์ การลดต้นทุนการผลิต และกิจกรรมอื่น ๆ ที่จะนำประโยชน์มาสู่ชุมชน และนำไปสู่การช่วยเหลือตนเองได้ในระยะยาว

การดำเนินการ

๑) จัดให้ราษฎรมีอาชีพเลี้ยงโคนมโดยสำหรับชุมชนบ้านคลองม่วง องค์การส่งเสริมกิจการโคนมจะเป็นผู้รับซอมนมและประกันราคา มูลนิธิสวัสดิการร่วมกับธนาคารกรุงเทพ จะเป็นผู้จัดหาโคนมและสินเชื่อ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสระบุรีจะเป็นผู้ดำเนินการจัดหาแปลงที่ดิน สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ จะมีราษฎรเลี้ยงโคนม ๑๕๐ ครัว รวมพื้นที่เพื่อเลี้ยงโคนมประมาณ ๑,๒๐๐ ไร่ เฉลี่ยครอบครัวที่เลี้ยงโคนมครอบครัวละ ๓.๓๕ ครัว โดยมีพื้นที่ของโคนม ๑ ไร่ต่อพื้นที่ ๔ ไร่

เมื่อสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๒๓ คาดว่าจะมีโคนมเพิ่มขึ้นรวมประมาณ ๗๕ ตัว รวมเป็น ๒๒๕ ตัว ทำให้ครอบครัวที่เลี้ยงโคนมจะมีโคนมโดยเฉลี่ยครอบครัวละ ๕.๖๒ ตัว คิดเป็นพื้นที่เลี้ยงโคนมโดยเฉลี่ย ๕.๓๓ ไร่

ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ คาดว่าจะมีโคนมเพิ่มขึ้นอีกประมาณ ๗๕ ตัว รวมเป็น ๓๐๐ ตัว โคนมที่เพิ่มขึ้นนี้จะกระจายให้ครอบครัวอื่นที่มีโคเลี้ยงมาแต่แรกได้เลี้ยง ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่สำหรับการเลี้ยงโคนมของครอบครัวเดิมมีจำกัด ดังนั้นเมื่อสิ้นปี ๒๕๒๔ จะมีราษฎรเลี้ยงโคนมเพิ่มขึ้นอีกประมาณ ๒๐ ครอบครัว คิดเป็นพื้นที่เพิ่มขึ้นประมาณ ๘๐๐ ไร่

ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ คาดว่าจะมีโคนมเพิ่มขึ้นอีกประมาณ ๗๕ ตัว รวมเป็น ๓๗๕ ตัว จากราษฎรกลุ่มแรก โคนมที่ได้จากครอบครัวกลุ่มแรกจะกระจายออกไปสู่ครอบครัวอื่นเพิ่มอีกประมาณ ๒๐ ครอบครัว

ดังนั้นเมื่อสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๒๕ อันเป็นระยะสุดท้ายของแผน จะมีราษฎรที่มีอาชีพเลี้ยงโคนมรวมทั้งสิ้นประมาณ ๘๐ ครอบครัว มีโคนมทั้งสิ้นของหมู่บ้านประมาณ ๓๗๕ ตัว โดยจะใช้พื้นที่การเลี้ยงโคนมรวมทั้งสิ้นประมาณ ๒,๘๐๐ ไร่ เฉลี่ยพื้นที่การเลี้ยงโคนม ๓.๕ ไร่ต่อโคนม ๑ ตัว และเฉลี่ยครอบครัวละ ๕ ตัว สำหรับครอบครัว ๘๐ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๕๐ ของครอบครัวทั้งหมดของชุมชนและพื้นที่ ๒,๘๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๗ ของพื้นที่ของชุมชนบ้านคลองม่วง

๒) ดำเนินการจัดตั้งโรงงานผลิตอาหารสัตว์ โดยใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นและมุ่งให้ผลผลิตอาหารสัตว์จำหน่ายให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ในการนี้จะมีราษฎรเป็นผู้ผลิตวัตถุดิบ เช่น ข้าวโพก ปลายข้าว ใบกระถิน มันสำปะหลัง ฯลฯ เป็นจำนวน ๘๐ ครอบครัว หรือร้อยละ ๒๕ ของราษฎรทั้งสิ้น คิดเป็นพื้นที่เพาะปลูกรวม ๘๐๐ ไร่

๓) ดำเนินการส่งเสริมให้มีการปลูกพืชพันธุ์ที่เหมาะสม ทั้งนี้จะนำผลจากการทดลอง วิจัย เพื่อหาพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสอดคล้องกับการใช้ประโยชน์จากที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำและ

ความต้องการของชุมชนปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้เป้าหมายรวมเพื่อผลิตพืชเศรษฐกิจ สินค้าเกษตร หรือเกษตร
อุตสาหกรรม ทั้งนี้ราษฎรร้อยละ ๑๕ หรือประมาณ ๒๐ ครอบครั้ว จะใช้พื้นที่เพาะปลูกรวม ๓,๔๐๐ ไร่
ในการผลิตดังกล่าว

๖.๒ แผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน (land use plan) และการพัฒนา
แหล่งน้ำ แผนการใช้ประโยชน์ที่ดินและการพัฒนาแหล่งน้ำกำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับแผนการ
สร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและแผนการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร

เป้าหมาย เพื่อให้บรรลุถึงการประโยชน์ที่ดินใหม่มีประสิทธิภาพจึงตั้งเป้าหมายดังนี้

๑) กำหนดบริเวณพื้นที่สำหรับการเลี้ยงโคเค็มเป็นจำนวน ๑,๕๐๐ ไร่ ตามที่กำหนดไว้ใน
แผนการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และจะดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการปลูกหญ้าและ
เลี้ยงโคอย่างพอเพียง

๒) กำหนดบริเวณพื้นที่ ๘๐๐ ไร่ สำหรับ ๔๐ ครอบครั้ว ที่คัดเลือกให้เป็นผู้ผลิตวัตถุดิบ
ที่ใช้ทำอาหารสัตว์ และดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้พื้นที่เหล่านั้นสามารถผลิตวัตถุดิบได้เพียงพอ
ทั้งนี้โดยจะดำเนินการให้แล้วเสร็จเมื่อสิ้นปี ๒๕๒๘

๓) กำหนดบริเวณพื้นที่ ๓,๔๐๐ ไร่ สำหรับครอบครั้ว ๒๐ ครอบครั้วที่คัดเลือกให้เป็นผู้
ผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรมตามกรรมวิธีที่ได้จากการวิจัย และจะดำเนินการในเรื่อง
แหล่งน้ำในพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การปลูกพืชเหล่านั้นให้แล้วเสร็จเมื่อสิ้นปี ๒๕๒๕

จะกำหนดบริเวณพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงที่จะทำการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเพาะปลูก
แบบประณีต (intensive) ได้ตลอดปี

๔) กำหนดพื้นที่ ๓๐๐ ไร่ สำหรับเป็นที่ตั้งของโรงเรียน สถานีอนามัย ที่ทำการหมู่บ้าน
วัด ถนน หรือที่สาธารณประโยชน์อื่น ๆ ตามความเหมาะสม

๕) จัดหาแหล่งน้ำที่ถูกละเลยสำหรับชุมชนใช้ ในการอุปโภค บริโภค

กลยุทธ์

- ๑) จัดให้มีแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินตามประเภทของการใช้ทางการเกษตร แหล่งน้ำ และสาธารณูปโภค
- ๒) มุ่งให้มีการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเป็นสำคัญ
- ๓) นำเอาเทคโนโลยีเกี่ยวกับการจัดสภาพที่ดินและแหล่งน้ำเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์สูงสุด

การดำเนินการ

- ๑) ส.ป.ก. จังหวัดสระบุรี จะเป็นผู้จัดสรรแปลงพื้นที่ทำกินตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้เสร็จสิ้นภายในปี ๒๕๒๗ โดยจะรวมกันกับ วท. ในการกำหนดพื้นที่ให้สอดคล้องกับแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน
  - ๒) วท. จะเป็นผู้ศึกษาออกแบบเบื้องต้น (preliminary design) และให้คำแนะนำทางวิชาการในการพัฒนาแหล่งน้ำไทแกรรามภูร ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดถึงการดำเนินการจัดหางบประมาณบางส่วนเพื่อการนี้ตลอดระยะเวลาของการดำเนินงานตามแผน
  - ๓) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสระบุรีจะจัดสภาพที่ดินเพื่อการอนุรักษ์ดิน (soil conservation) ในพื้นที่ที่จำเป็น โดย วท. เป็นผู้ให้คำแนะนำ
- ๒.๓ แผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์การเกษตร จะเน้นการพัฒนาการผลิตวัตถุดิบเพื่ออุตสาหกรรมอาหารสัตว์ การพัฒนาทุ่งหญ้า และพืชที่สามารถเป็นวัตถุดิบของตลาดเพื่อเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร

เป้าหมาย

- ๑) ให้เกษตรกรที่เลี้ยงโคนมมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดทำแปลงหญ้าที่มีคุณค่าทางอาหารสัตว์สูงและพอเพียงกับความต้องการของโคนม

๒) ให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตพืชที่เป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ อย่างพอเพียงในพื้นที่รวมประมาณ ๘๐๐ ไร่ โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๒๘

๓) ให้นำเทคโนโลยีเพื่อผลิตพืชที่สามารถทำรายได้สูงให้แก่เกษตรกรมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยให้ดำเนินการเสร็จสิ้นภายในปี ๒๕๒๘

กลยุทธ์

๑) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ให้บริการความรู้ความเข้าใจแก่ราษฎรในการเลี้ยงโคนมด้วยการจัดทำแปลงหญ้า โดยการจัดทำแปลงสาธิตและฝึกสอนในพื้นที่ของเกษตรกร

๒) ดำเนินการจัดตั้งสถานีวิจัยพืชที่ชุมชนบ้านคลองม่วง เพื่อใช้เป็นสถานที่วิจัย สาธิต และฝึกอบรม ตลอดจนให้คำแนะนำแก่เกษตรกร รวมทั้งให้ราษฎรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทดลองในพื้นที่ของตนเอง ทั้งนี้อาจจะใช้วิธีการประกันราคาผลิตผลหรือประกันรายได้สำหรับแปลงทดลองของเกษตรกรที่ยินยอมเข้าร่วมในการทดลอง

๓) นำเอาเทคโนโลยีเข้าไปปรับปรุงระบบการผลิต การพัฒนาผลิต การเก็บรักษา และอื่น ๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

การดำเนินการ

๑) ส.ป.ก. จังหวัดสระบุรีจะเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งสถานีวิจัยพืชร่วมกับ วท. ให้สามารถเริ่มดำเนินการได้ในปี ๒๕๒๗

๒) วท. ร่วมกับมูลนิธิสวิตา และ ส.ป.ก. จังหวัดสระบุรี จะเป็นผู้คัดเลือกกลุ่มเกษตรกรที่จะเข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมทั้งการจัดการในเรื่องการประกันราคาหรือการประกันรายได้

๓) วท. จะเป็นผู้ทำการทดลอง วิจัย หาชนิดพืชที่เหมาะสม การใช้เทคโนโลยีในการปรับปรุงผลิตผล และอื่น ๆ และถ่ายทอดผลของการทดลองให้แก่กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือก

๒.๔ แผนการพัฒนาสาธารณสุขพื้นฐาน (primary health care) แผนการพัฒนาสาธารณสุขพื้นฐาน จะมุ่งให้บริการและคำแนะนำในเรื่องโภชนาการ อนามัย ที่อยู่อาศัย และการจัดการชุมชนใหญ่ที่สุดลักษณะและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

เป้าหมาย

- ๑) ให้ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องโภชนาการ อนามัย การจัดการชุมชน และที่อยู่อาศัย
- ๒) ให้มีการจัดการด้านโภชนาการให้แก่เด็กเล็กและเด็กในวัยเรียนให้พ้นจากสภาวะการขาดสารอาหาร

กลยุทธ์

- ๑) ใช้วิธีการอบรม สาธิต และกระตุ้นให้มีการปฏิบัติในเรื่องโภชนาการ อนามัย การจัดการชุมชนและที่อยู่อาศัย
- ๒) ผลักดันให้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กองทุนอาหารกลางวันสำหรับเด็กในวัยเรียน

การดำเนินการ

- ๑) วท., มูลนิธิสวิตา, ส.ป.ก. และส่วนราชการจังหวัดสระบุรี จัดการถ่ายทอดความรู้ขั้นพื้นฐานให้แก่ชุมชนในคานโภชนาการ อนามัย การจัดการชุมชนและที่อยู่อาศัย โดยการอบรม สาธิต และแนะนำ
- ๒) วท. ร่วมกับส่วนราชการจังหวัดสระบุรีและมูลนิธิสวิตา ดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และกองทุนอาหารกลางวันสำหรับเด็กในวัยเรียน
- ๓) วท. ประสานงานกับมูลนิธิสวิตาและส่วนราชการจังหวัดสระบุรี เพื่อจัดตั้งเงินทุนหมุนเวียนให้ราษฎรกู้ยืมในรูปวัสดุเพื่อสร้างส้วมซึม
- ๔) สนับสนุนและให้คำแนะนำเพื่อการพัฒนาชุมชนแก่คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน

๗. แผนปฏิบัติงานและขอบเขตความรับผิดชอบ

ในการดำเนินงานได้แบ่งงานออกเป็น ๒ ลักษณะคือ

๗.๑ งานหลัก ในหน้าที่และความรับผิดชอบของ ส.ป.ก. มีดังนี้

ก) ส.ป.ก. จะดำเนินการปรับปรุงสิทธิและการถือครองที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้มีที่ดินน้อย โดยการแบ่งแปลงที่ดินและจัดเกษตรกรให้เช่าอยู่อาศัยและทำกินเป็นถาวร

ข) ส.ป.ก. จะดำเนินการก่อสร้างปรับปรุงถนนในบริเวณพื้นที่โครงการ ซึ่งจะรวมถึงถนนในแปลงเกษตรกรกรรมและถนนภายในที่อยู่อาศัย

ค) ส.ป.ก. โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสระบุรีจะดำเนินการประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของเพื่อพัฒนาพื้นที่ในคานทาง ๆ ดังต่อไปนี้

- จัดตั้งสถาบันเกษตรกรและจัดหาสินเชื่อ
- จัดตั้งสถานีอนามัย
- จัดหาไฟฟ้าชนบท
- งานอื่น ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่ตามความต้องการของประชาชน

๗.๒ งานพัฒนา ในหน้าที่และความรับผิดชอบของ วท. และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้แบ่งเป็นโครงการย่อย ๔ โครงการดังนี้

- ก) โครงการย่อยที่ ๑ การพัฒนาที่ดินและผลผลิตทางการเกษตร
- ข) โครงการย่อยที่ ๒ การพัฒนาอาชีพ
- ค) โครงการย่อยที่ ๓ การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก
- ง) โครงการย่อยที่ ๔ การพัฒนาการตั้งถิ่นฐาน อนามัย และสาธารณสุขพื้นฐาน

ในแต่ละโครงการย่อยได้แบ่งเป็นงานต่าง ๆ ดังแสดงไว้ในแผนภูมิ

๘. รายละเอียดของโครงการย่อย

๘.๑ โครงการย่อยที่ ๑

ชื่อโครงการ การพัฒนาที่ดินและผลผลิตทางการเกษตร

งานและงบประมาณ

๘.๑.๑ งานจัดตั้งสถานีทดลองภาคสนาม

เป้าหมาย เพื่อจัดตั้งสถานีทดลองให้เป็นที่ยอมรับของนักวิชาการ วท. รวมทั้งให้มี
เนื้อที่เพื่อทำการทดลองและสาธิตการเพิ่มผลผลิตการเกษตรด้วยกรรมวิธีต่าง ๆ

ระยะเวลาดำเนินการ ให้สามารถดำเนินการได้ในปี ๒๕๒๓

งบประมาณ

รายการ	ปีงบประมาณ (บาท)			รวม
	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕	
ค่าอาคาร *	๒๐๐,๐๐๐	—	—	๒๐๐,๐๐๐
ค่าครุภัณฑ์	๓๓,๕๒๐	๑๔,๕๐๐	—	๔๘,๐๒๐
ค่าวัสดุ	๒๓,๕๐๐	๕,๐๐๐	๘,๖๐๐	๓๗,๑๐๐
ค่าซ่อมบำรุงอุปกรณ์	—	๑๕,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๓๕,๐๐๐
ค่าใช้สอย	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐
รวม	๑๑๑,๕๒๐	๔๔,๕๐๐	๔๓,๖๐๐	๒๐๐,๕๒๐

* ค่าอาคารใช้งบประมาณของ ส.ป.ก.

๔.๑.๒ งานวิจัยเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิตของพืชพื้นบ้าน

เป้าหมาย เพื่อให้ได้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเพิ่มผลผลิตหรือรายได้ รวมทั้งลดต้นทุนในการผลิตและการเสี่ยงภัยธรรมชาติจากการเพาะปลูกแก่เกษตรกร

การดำเนินการ

- ๑) ศึกษาวิจัยกรรมวิธีการปลูกพืชพื้นบ้านโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่
- ๒) เปรียบเทียบผลที่ได้ในรูปผลผลิตหรือผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่กับกรรมวิธีเดิมที่เกษตรกรดำเนินการ
- ๓) คัดเลือกชนิดพืชและกรรมวิธีที่เหมาะสม

ระยะเวลาการดำเนินการ ๓ ปี

งบประมาณ

รายการ	งบประมาณ (บาท)			รวม
	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕	
ค่าจ้างคนงาน	๑๓๑,๘๐๐	๑๓๘,๖๐๐	๑๔๕,๘๐๐	๔๑๕,๘๐๐
ค่าใช้สอย	๒๖๘,๕๖๐	๒๑๐,๓๖๐	๒๑๐,๓๖๐	๖๘๙,๒๘๐
ค่าวัสดุ	๕๖,๕๐๐	๕๖,๕๐๐	๕๖,๕๐๐	๑๖๙,๕๐๐
เบ็ดเตล็ด	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐
รวม	๔๘๖,๘๖๐	๔๓๕,๔๖๐	๔๖๒,๖๖๐	๑,๓๖๔,๙๘๐

๘.๑.๓ งานวิจัยความเหมาะสมของการปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดใหม่

เป้าหมาย เพื่อเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรโดยการแนะนำและถ่ายทอดเทคโนโลยีในการปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดใหม่

การดำเนินการ

- ๑) ศึกษาหาข้อมูลทางด้านการเกษตรและเศรษฐกิจของพืชเศรษฐกิจชนิดใหม่ที่มีแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงเป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหรือให้ผลตอบแทนสูงกว่าพืชพื้นบ้าน
- ๒) ศึกษาทดลองการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ เพื่อทดสอบหาความเหมาะสมต่อสภาพพื้นที่ในลักษณะกว้าง ๆ
- ๓) ศึกษากรรมวิธีรวมทั้งผลตอบแทนในการเปลี่ยนผลิตผล เกษตรของพืชชนิดใหม่เป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- ๔) คัดเลือกชนิดพืชที่มีความเหมาะสมที่สุดทำการวิจัยเพิ่มเติมในรายละเอียด
- ๕) สาธิตการปลูกพืชที่เหมาะสมที่สุดและแนะนำทางวิชาการแก่เกษตรกร ขยายแปลงปลูกจากแปลงทดลองเป็นแปลงสาธิตโดยปลูกร่วมกับเกษตรกร

ระยะเวลาการดำเนินการ ๓ ปี

งบประมาณ

รายการ	งบประมาณ (บาท)			รวม
	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕	
ค่าจ้างคนงาน	๘๓,๖๐๐	๕๒,๕๐๐	๕๓,๒๐๐	๒๓๙,๓๐๐
ค่าวัสดุ	๒๑๕,๖๐๐	๒๖๕,๖๐๐	๒๑๕,๖๐๐	๗๐๐,๘๐๐
ค่าวัสดุ	๕๓,๐๐๐	๕๓,๐๐๐	๕๓,๐๐๐	๑๖๙,๐๐๐
เบ็ดเตล็ด	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐
รวม	๓๖๒,๒๐๐	๘๕๑,๐๐๐	๘๘๑,๘๐๐	๑,๐๙๕,๐๐๐

๘.๑.๘ งานถ่ายทอดเทคโนโลยี

เป้าหมาย เพื่อให้เกษตรกรรุ่นเคยและสามารถรับเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่ไปใช้ในการเพิ่มผลผลิตหรือรายได้โดยมีประสิทธิภาพ

การดำเนินการ

๑) นักวิชาการ วท. ทำการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ได้ผลจากงานวิจัยแก่เจ้าหน้าที่ส่วนราชการจังหวัดสระบุรีที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน รวมทั้งเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกจาก วท., ส.ป.ก., และมูลนิธิสวิตา

๒) จัดทำแปลงสาธิตโดยให้เกษตรกรในข้อ ๑. ดำเนินการภายใต้การแนะนำของเจ้าหน้าที่ วท. อย่างใกล้ชิด

๓) ร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่วนราชการจังหวัดที่เกี่ยวข้องซึ่งผ่านการอบรมจากข้อ ๑. ให้คำแนะนำเทคโนโลยีแผนใหม่แก่เกษตรกรทุกครอบครัวในพื้นที่ของโครงการ

ระยะเวลาดำเนินการ ๒ ปี (๒๕๒๘-๒๕๒๙)

งบประมาณ

รายการ	งบประมาณ (บาท)			รวม
	๒๕๒๗	๒๕๒๘	๒๕๒๙	
ค่าใช้จ่าย	—	๑๘๘,๘๐๐	๑๖๘,๘๐๐	๓๕๗,๖๐๐
ค่าวัสดุ	—	๘๘,๐๐๐	๘๘,๐๐๐	๑๗๖,๐๐๐
ค่าครุภัณฑ์	—	๘๐,๐๐๐	—	๘๐,๐๐๐
เบ็ดเตล็ด	—	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐
รวม	—	๓๕๖,๘๐๐	๒๗๖,๘๐๐	๖๓๓,๖๐๐

๔.๒ โครงการย่อยที่ ๒

ชื่อโครงการ การพัฒนาอาชีพ

งานและงบประมาณ

๔.๒.๑ งานส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงโคนม

เป้าหมาย เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพทดแทนการทำการเพาะปลูกพืชผล

ระยะเวลาดำเนินการ ๒๕๒๗-๒๕๒๘

การดำเนินการ

๑) การจัดเตรียมวัวนม

- คัดต่อซื้อวัว
- นำวัวออกจากท่าเรือคลองเตย
- จัดการขนส่งวัวจากท่าเรือไปจังหวัดสระบุรี
- จัดเลี้ยงและดูแลรวมกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ เดือน เพื่อการตรวจสอบ

โรคคิตติด

- จัดแบ่งวัวให้เกษตรกร

๒) การเตรียมเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

- คัดเลือกเกษตรกร
- จัดฝึกอบรมการเลี้ยงโคนม
- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

- ๓) การจัดเตรียมพื้นที่
- จัดแบ่งแปลง
  - ปรับปรุงแหล่งน้ำ
  - จัดสร้างคอกและโรงเรือน
  - จัดทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์
- ๔) การติดต่อเงินกู้ให้เกษตรกร
- การติดต่อเงินจากแหล่งเงินกู้
  - จัดการประกันเงินกู้
  - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพื่อการประกันเงินกู้
- ๕) การเลี้ยงโคนม
- ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรตลอดจนการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเกี่ยวกับ
- การศึกษาและป้องกันโรค
- จัดการเกี่ยวกับการตลาดนมสด
  - ติดตามประเมินผล

งบประมาณ

รายการ	งบประมาณ	หน่วยงาน
- ค่าโคนม	(เงินกู้) ๖,๕๕๕,๕๕๕	ส.ป.ก. สระบุรี
เรือนโรง		ธนาคารกรุงเทพ
ปลูกหญ้า		มูลนิธิสวิตา
จัดหาหญ้า		ส่วนราชการจังหวัดสระบุรี
อาหารชน		
บริการสัตวแพทย์และผสมเทียม		
- ค่าบริการทางวิชาการ	๓๕,๕๕๕	สาขาวิจัยการเกษตร
	รวม ๖,๕๙๑,๑๑๐	

๔.๒.๒ งานการผลิตอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารสัตว์

เป้าหมาย

- ๑) เพื่อทำการผลิตอาหารสัตว์ในเชิงการค้าเป็นอาชีพสำหรับราษฎร
- ๒) เพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ

ระยะเวลาดำเนินการ ๒๕๒๕

การดำเนินการ

- ๑) ศึกษาความต้องการในค่านอาหารสัตว์ โคเนื้อ โดยศึกษาจากวัตถุดิบ การประเมินผลในค่านเศรษฐกิจของเกษตรกรจากงานที่ ๒ ของโครงการย่อยที่ ๑ งานศึกษาศักยภาพในค่านเศรษฐกิจและค่านการเกษตรของไม้เกษตรกร
- ๒) ออกแบบเครื่องผลิตอาหารสัตว์ ทดลองและนำออกใช้ในภาคสนาม

งบประมาณ

รายการ	งบประมาณ	หน่วยงาน
- ค่าเครื่องจักร	๒๐๐,๐๐๐	สาขาวิจัยอุตสาหกรรม
- ค่าดำเนินงาน	๒๐,๐๐๐	สาขาวิจัยเศรษฐกิจ, สาขาวิจัยการเกษตร
รวม	๒๒๐,๐๐๐	

๘.๒.๓ งานผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์

เป้าหมาย

๑) ให้ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในการแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร รวมทั้งนมโคและเนื้อสัตว์ เพื่อเป็นการถนอมอาหารนั้น ๆ ไว้สำหรับบริโภคเองและจำหน่าย

๒) ส่งเสริมเกษตรกรให้มีการปลูกพืชผลเพื่อนำมาใช้ในการแปรรูป

๓) อบรม สาธิต ให้เข้าใจถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรและผลิตภัณฑ์ขั้นพื้นฐาน

ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๒๓ - กันยายน ๒๕๒๔

งบประมาณ

รายการ	งบประมาณ	หน่วยงาน
- ค่าจ้างชั่วคราว	๘๑,๓๑๑	สาขาวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ เกษตร
- ค่าวัสดุ	๑๕๑,๕๑๑	สาขาวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ เกษตร
- ค่าวัสดุ	๖๑,๑๑๑	สาขาวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ เกษตร
รวม	๒๙๓,๙๓๓	

๔.๓ โครงการย่อยที่ ๓

ชื่อโครงการ การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก

งานและงบประมาณ

๔.๓.๑ งานแหล่งน้ำเพื่อการเลี้ยงโคนม

เป้าหมาย ให้คำแนะนำในคานแหล่งน้ำแกมเลี้ยงโคนม

ระยะเวลาดำเนินการ ๒๕๒๗

งบประมาณ

รายการ	งบประมาณ	หน่วยงาน
- ค่าดำเนินการ	๒๐,๐๐๐	สาขาวิจัยการก่อสร้าง สาขาวิจัยการเกษตร
รวม	๒๐,๐๐๐	

๒.๓.๒ งานแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค

เป้าหมาย พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคให้เกษตรกร

ระยะเวลาดำเนินการ ๒๕๒๗-๒๕๒๘

งบประมาณ

รายการ	งบประมาณ	หน่วยงาน
- ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	๒๗๐,๐๐๐	สาขาวิจัยการก่อสร้าง
- ค่าจ้างชั่วคราว	๔๕,๖๘๐	สาขาวิจัยการก่อสร้าง
- ค่าวัสดุ	๑๖๒,๗๐๕	สาขาวิจัยการก่อสร้าง
	รวม	๖๗๘,๓๘๕

๔.๓.๓ งานแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

เป้าหมาย จัดหาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร

ระยะเวลาดำเนินการ ๒๕๒๓-๒๕๒๔

งบประมาณ

รายการ	งบประมาณ	หน่วยงาน
- งานปรับปรุง	๑,๕๐๐,๐๐๐	สาขาวิจัยการก่อสร้าง
- งานอาคารและระบบ	๑,๐๐๐,๐๐๐	สาขาวิจัยการก่อสร้าง
- ค่าดำเนินการ	๕๐,๐๐๐	สาขาวิจัยการก่อสร้าง
	รวม	๒,๕๕๐,๐๐๐

๔.๔ โครงการย่อยที่ ๔

ชื่อโครงการ การพัฒนาการตั้งถิ่นฐาน อนามัย และสาธารณสุขพื้นฐาน

งานและงบประมาณ

๔.๔.๑ งานพัฒนาระบบชุมชนและที่อยู่อาศัย

เป้าหมาย เพื่อจัดระบบพื้นฐานของชุมชนและที่อยู่อาศัยโดยให้คำแนะนำด้านวิชาการ

ระยะเวลาดำเนินการ ๒๕๒๗

งบประมาณ

รายการ	งบประมาณ	หน่วยงาน
- ค่าจ้างชั่วคราว	๘๓,๑๑๑	สาขาวิจัยการก่อสร้าง
- ค่าใช้สอย	๕๘,๒๑๑	สาขาวิจัยการก่อสร้าง
- ค่าวัสดุ	๑๗,๒๐๐	สาขาวิจัยการก่อสร้าง
รวม	๑๕๘,๒๑๑	

๔.๔.๒ งานวิจัยโภชนาการเด็กในวัยเรียนและก่อนวัยเรียน

เป้าหมาย ลดทุโภชนาการของเด็กในวัยเรียน โดยอาศัยวัตถุดิบในท้องถิ่นให้ถูกสุขลักษณะ

ระยะเวลาดำเนินการ ๒๕๒๗

การดำเนินการ วิจัยเพื่อหารูปแบบของกลุ่มที่จะต้องรับผิดชอบในการผลิต เช่น กลุ่มของครู ของผู้ประกอบการ เป็นต้น เพื่อให้กลุ่มดังกล่าวรับผิดชอบในการผลิต

งบประมาณ

รายการ	งบประมาณ	หน่วยงาน
- ค่าครุภัณฑ์	๒๐,๐๐๐	สาขาวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ผลการเกษตร
- ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	๑๕๐,๐๐๐	สาขาวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ผลการเกษตร
- ค่าจ้างชั่วคราว	๔๐,๐๐๐	สาขาวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ผลการเกษตร
- ค่าวัสดุ	๓๐,๐๐๐	สาขาวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ผลการเกษตร
รวม	๓๓๐,๐๐๐	

๔.๔.๓ งานวิจัยอนามัยในโภชนาการของชุมชน

เป้าหมาย เพื่อให้คำแนะนำในสถานโภชนาการที่ถูกสุขลักษณะแก่ชุมชน

ระยะเวลาดำเนินการ ๒๕๒๓

การดำเนินการ

- ๑) วิจัยชนิดและคุณภาพของอาหารของชุมชน
- ๒) ให้คำแนะนำวิธีการสถานโภชนาการที่ถูกสุขลักษณะ

งบประมาณ รวมอยู่ในงานที่ ๔.๔.๒ (งานโภชนาการเด็กในวัยเรียนและก่อนวัยเรียน)

ตารางการดำเนินงาน

ลำดับ	งาน	สว. การเกษตร	สว. เศรษฐกิจ	สว. การก่อสร้าง	สว. อุตสาหกรรม	สว. พัฒนาผลิตภัณฑ์ การเกษตร	ส.ป.ก. สระบุรี	มูลนิธิสัตตา ชนาคารกรุงเทพ	หมายเหตุ
๑	งานจัดตั้งสถานีภาคสนาม	PO		A			A		
๒	งานวิจัยศักยภาพของกระดิ่งยักษ์ ในด้านการเกษตรและเศรษฐกิจ	A	P		A		CO	C	A - ACTION
๓	งานวิจัยพืชพื้นบ้านและพืชเศรษฐกิจ ชนิดใหม่	A	PO	CO	CO				P - PARTICI- PATE
๔	งานส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงโคนม	A		A			A	A	C - COMMENT
๕	งานผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์					A	O		O - OBSERVE
๖	งานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรและ อาหารสัตว์	P	A		A		C	P	
๗	งานแหล่งน้ำเพื่อการเลี้ยงโคนม	CO		A			P	P	
๘	งานแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค			A		P	P		
๙	งานแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	CO		A					
๑๐	งานพัฒนาการตั้งถิ่นฐาน อนามัย และสาธารณสุข			A		A	P		
๑๑	งานวิจัยโภชนาการเด็กในวัยเรียน					A	P		
๑๒	งานวิจัยอนามัยในโภชนาการของ ชุมชน					A	P		

๕. คณะผู้ดำเนินงาน

<p>ดร. สมิตี คำเพิ่มพูล วุฒิ ตำแหน่ง ความชำนาญงาน</p>	<p>ผู้อำนวยการโครงการ ปริญญาเอก (วิศวกรรมศาสตร์) ผู้ว่าการ ประสบการณ์งานวิจัยวิศวกรรมและการบริหาร ๓๐ ปี</p>
<p>ดร. มาลี สุวรรณอัคร์ วุฒิ ตำแหน่ง ความชำนาญงาน</p>	<p>ที่ปรึกษาโครงการ ปริญญาเอก (จุลินทรีย์วิทยา) เลขาธิการกิตติมศักดิ์มูลนิธิสวิตา ประสบการณ์งานวิจัยวิทยาศาสตร์จุลินทรีย์และพัฒนา ชุมชนชนบทและสิ่งแวดล้อม ๒๐ ปี</p>
<p>นายเฉลิมชัย หอนาค วุฒิ ตำแหน่ง ความชำนาญงาน</p>	<p>ที่ปรึกษาโครงการ ปริญญาโท (การจัดตั้งถิ่นฐานมนุษย์) รักษาการ รองผู้ว่าการ ๒ และ ผอ. สว. สิ่งแวดล้อม และทรัพยากร ประสบการณ์งานออกแบบสถาปัตยกรรม, วางแผนเคหะ ชุมชนในการตั้งถิ่นฐานมนุษย์, พัฒนab้านพักอาศัยในชนบท, พัฒนาสิ่งแวดล้อม ๒๑ ปี</p>
<p>นางไพวรรณ วรางกูร วุฒิ ตำแหน่ง ความชำนาญงาน</p>	<p>ที่ปรึกษาโครงการ ปริญญาโท (เภสัช) ผู้อำนวยการสาขาวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารและยา ๑๗ ปี</p>

นายเรืองเดช ศรีมณี วุฒิ ตำแหน่ง ความชำนาญงาน	ที่ปรึกษาโครงการ ปริญญาโท (สังคมศาสตร์) นักวิชาการ ๗ ประสบการณ์งานวิจัยและพัฒนาชุมชน ๑๐ ปี
นายประพันธ์ บุญกลิ่นขจร วุฒิ ตำแหน่ง ความชำนาญงาน	ผู้จัดการโครงการ ปริญญาโท (เกษตร) ผู้อำนวยการสาขาวิจัยการเกษตร ประสบการณ์งานวิจัยเกษตร ๒๗ ปี
ดร. โกวิทย์ ยันตศาสตร์ วุฒิ ตำแหน่ง ความชำนาญงาน	ผู้ช่วยผู้จัดการโครงการ ปริญญาเอก (เกษตร) นักวิชาการ ๘ งานวิจัยเกษตรและพืชศาสตร์ ๑๔ ปี
นายทรงเกียรติ วิสุทธิพิทักษ์กุล วุฒิ ตำแหน่ง ความชำนาญงาน	นักวิชาการ (สายงานพัฒนาอาชีพ) ปริญญาโท (พืชไร่, ปศุพิวิทยา) นักวิชาการ ๘, รักษาการหัวหน้าห้องปฏิบัติการ กรรมวิธีเกษตร ประสบการณ์งานวิจัยเกษตร ๑๕ ปี
นายสุนทร คุริยประพันธ์ วุฒิ ตำแหน่ง ความชำนาญงาน	นักวิชาการ (สายงานพัฒนาอาชีพ) ปริญญาโท (เกษตร) นักวิชาการ ๖ งานวิจัยเกษตร ๑๑ ปี

นายโชติ วิมลเฉลา	นักวิชาการ (สายงานพัฒนาอาชีพ)
วุฒิ	ปริญญาโท (วิศวกรรมเคมี)
ตำแหน่ง	หัวหน้าห้องปฏิบัติการวิศวกรรมเคมีและกระบวนการ
ความชำนาญงาน	งานวิจัยวิศวกรรมเคมี ๑๒ ปี
นายเกรียงศักดิ์ ศิริพงษ์โรจน์	นักวิชาการ (สายงานพัฒนาอาชีพ)
วุฒิ	ปริญญาโท (เศรษฐศาสตร์การเกษตร)
ตำแหน่ง	นักวิชาการ ๕
ความชำนาญงาน	งานวิจัยและประเมินผล ๘ ปี
นายเอนก ชรรมรัตน์พร	นักวิชาการ (สายงานพัฒนาอาชีพ)
วุฒิ	ปริญญาโท (เศรษฐศาสตร์)
ตำแหน่ง	นักวิชาการ ๕
ความชำนาญงาน	งานวิจัยเศรษฐกิจ ๕ ปี
นางสุวรรณา ศรีสวัสดิ์	นักวิชาการ (สายงานพัฒนาโภชนาการ)
วุฒิ	ปริญญาโท (โภชนาการ)
ตำแหน่ง	นักวิชาการ ๗
ความชำนาญงาน	การวิจัยค่าน้ำอาหาร ๑๓ ปี
นายวิวัฒน์ ปฐมโยธิน	นักวิชาการ (สายงานพัฒนาโภชนาการ)
วุฒิ	ปริญญาตรี (วิทยาศาสตร์การอาหาร)
ตำแหน่ง	นักวิชาการ ๕
ความชำนาญงาน	การวิจัยการบรรจุหีบห่อผลไม้และอาหาร ๕ ปี

นายกิตติ อุกพานิชยนต์	นักวิชาการ (สายงานพัฒนาแหล่งน้ำ)
วุฒิ	ปริญญาโท (วิศวกรรม)
ตำแหน่ง	นักวิชาการ ๒
ความชำนาญงาน	งานวิจัยวิศวกรรมก่อสร้าง ๗ ปี
นายฉัตรศิริ ชรรฆารมณ	นักวิชาการ (สายงานพัฒนาสังคม)
วุฒิ	ปริญญาโท (การจัดตั้งถิ่นฐานมนุษย์)
ตำแหน่ง	นักวิชาการ ๕
ความชำนาญงาน	งานวิจัยและพัฒนาการก่อสร้างและจัดตั้งถิ่นฐานมนุษย์ ๕ ปี
นายปรีชา พลอยภัทรภิญโญ	นักวิชาการ (สายงานพัฒนาสังคม)
วุฒิ	ปริญญาตรี (วิศวกรรมเคมี)
ตำแหน่ง	นักวิชาการ ๒
ความชำนาญงาน	งานวิจัยและออกแบบระบบการกำจัดน้ำทิ้งของโรงงานอุตสาหกรรมและแหล่งชุมชน ๒ ปี
นางขวัญยืน วิษณุพันธุ์	นักวิชาการประจำโครงการ
วุฒิ	ปริญญาโท (พืชสวน)
ตำแหน่ง	หัวหน้าห้องปฏิบัติการวิจัยพืช
ความชำนาญงาน	งานวิจัยเกษตรและพืชสวน ๑๕ ปี
นายวินัย สุพัฒน์กุล	นักวิชาการประจำโครงการ
วุฒิ	ปริญญาโท (พฤกษศาสตร์)
ตำแหน่ง	นักวิชาการ ๕
ความชำนาญงาน	งานวิจัยพืชศาสตร์ ๒ ปี

นายสมศักดิ์ ไชยมงคล
วุฒิ
ตำแหน่ง
ความชำนาญงาน

นักวิชาการประจำโครงการ
ปริญญาตรี (พืชไร)
นักวิชาการ ๕
งานวิจัยเกษตร ๕ ปี

นายปริญญา วิไลรัตน์
วุฒิ
ตำแหน่ง
ความชำนาญงาน

นักวิชาการประจำโครงการ
ปริญญาตรี (เทคโนโลยีการเกษตร, พืชสวน)
นักวิชาการ ๕
งานวิจัยเกษตร ๕ ปี

นายอิทธิฤทธิ์ อังวิเชียร
วุฒิ
ตำแหน่ง
ความชำนาญงาน

นักวิชาการประจำโครงการ
ปริญญาตรี (พืชสวน)
นักวิชาการ ๔
งานวิจัยเกษตร ๕ ปี

นายสุทธิเจตน์ จันทศิริ
วุฒิ
ตำแหน่ง
ความชำนาญงาน

นักวิชาการประจำโครงการ
ปริญญาตรี (พืชไร)
นักวิชาการ ๔
งานวิจัยเกษตร ๕ ปี

นางสาวกรรณิการ์ เชิดฉาย
วุฒิ
ตำแหน่ง
ความชำนาญงาน

นักวิชาการประจำโครงการ
ปริญญาโท (พัฒนาเศรษฐกิจ)
นักวิชาการ ๕
งานวิจัยเศรษฐกิจ ๒ ปี

BT 19417

ศูนย์ความรู้ (ศคร.)

BT19417